

Motion

1977/78: 1175

**av Bo Lundgren och Wiggo Komstedt
om lärarutbildningen i Kristianstad och Hässleholm**

I samband med reformeringen av högskoleutbildningen beslöts att vissa orter skulle bli så kallade högskoleorter. Till dessa hör Kristianstad, som tillsammans med Hässleholm också utgör primärt centrum. Grunden i Kristianstads högskola skulle utgöras av den tidigare lärarhögskolan med såväl förskollärarytbildning som klasslärarytbildning på låg- och mellanstadielinjerna. Enligt U 68 skulle Kristianstads högskola dessutom omfatta en livsmedelsteknisk linje inom den yrkestekniska högskolan, YTH.

Klasslärarytbildningen

1976 beslöt riksdagen att lägga ned klasslärarytbildningen vid lärarhögskolan i Kristianstad. Vi har i tidigare motioner redovisat att man genom detta beslut har raserat den försöksverksamhet med samverkan mellan förskola och lågstadium som sedan länge ägt rum vid lärarhögskolan i Kristianstad. Sådan försöksverksamhet bedrivs enligt riksdagens beslut nu i Härnösand, men utbildningsutskottet anförde i sitt betänkande att om denna försöksverksamhet slog väl ut kunde man överväga att åter förlägga den till Kristianstad.

Genom riksdagens beslut kommer en stor lärarresurs vid såväl Kristianstads högskola som i vissa kommuner att helt eller delvis förlora sina nuvarande arbetsuppgifter. Det har också konstaterats att det håller på att uppstå en brist på klasslärare i Kristianstads och Blekinge län, vilken ytterligare kommer att accentueras efter hand som de sista "kullarna" klasslärare i Kristianstad utexamineras.

För att kunna fullfölja den under mer än sex år drivna försöksverksamheten som redovisats ovan samt ta till vara de befintliga lärarresurserna på ett rimligt sätt, samtidigt som tillgången på klasslärare i regionen förbättras, bör utbildningen av lågstadielärare vid Kristianstads högskola fortsätta. I skrivelser från såväl högskolestyrelsen i Kristianstad som studentkåren framställs också detta krav.

Fritidspedagogutbildningen

I propositionen 1977/78: 100 redovisas att den totala antagningen till fritidspedagogutbildning i landet kommer att reduceras med ca 340 platser nästa budgetår genom att arbetsmarknadsutbildningen av fritidspedagoger avvecklas. Däremot föreslås en ökning av 264 platser i vad gäller antagning till förskollärlinjen. Dessa platser bör enligt

propositionen helt förläggas till storstadsområdena. Enligt propositionen ligger redan den nuvarande dimensioneringen av förskollärarytbildningen något över den kapacitet som erfordras för att uppnå balans mellan tillgång och efterfrågan på utbildade förskollärare 1985. Det finns emellertid enligt vår uppfattning anledning att, mot bakgrund av att den kommunala utbyggnadstakten för perioden fram till 1981 enligt planer är lägre än vad man tidigare räknat med, ifrågasätta om inte balans uppnås tidigare. Det förefaller däremot troligt att efterfrågan på fritidspedagoger kan komma att bli större än vad som kan balanseras med nuvarande utbildningskapacitet. Detta beror bl. a. på att avnämarsidan är stor och starkt skiftande till sin karaktär. Denna bedömning leder till slutsatsen att man bör öka intagningen till fritidspedagogutbildningen något, samtidigt som motsvarande reducering av den föreslagna ökningen av kapaciteten på förskollärarytbildningen görs. Med tanke på att riksdagen i samband med beslut om 150 nya förskolläraryrplatser inför budgetåret 1977/78 anförde (utbildningsutskottet 1976/77: 20): "Därvid bör prövas att förlägga intagningsklasserna till läroanstalter som vid riksdagens beslut år 1976 om lärarutbildningens dimensionering och lokalisering antingen förlorade sin klasslärarytbildning helt eller fick densamma avsevärt reducerad!", bör Kristianstads högskola erhålla den ökade intagningen av fritidspedagoger. Detta är motiverat också med tanke på att man på så vis uppnår ett mer ekonomiskt utnyttjande av bl. a. de tillgängliga lärarresurserna.

Yrkesteknisk högskoleutbildning

I sitt betänkande Högskolan (SOU 1973: 2) redovisar U 68 sitt förslag till högskoleutbildningen i Kristianstads län och anför:

"Önskemål om yrkesteknisk utbildning med inriktning mot plastbearbetning bör ses mot bakgrund av att inom Kristianstads län finns några av landets större industrier för tillverkning av plastprodukter. Enligt U 68:s mening bör därför i den fortsatta planeringen bl. a. möjligheterna undersökas att inrätta sådan utbildning redan tidigt under utbyggnadsperioden."

Detta uttalande har föranlett ett omfattande arbete inom Kristianstads högskola och länskommittén för högskolefrågor i Kristianstads län. Regionstyrelsen för Lund-Malmö högskoleregion har också ställt sig bakom kravet på en sådan YTH-linje förlagd till Kristianstad. Detta krav är också förankrat hos såväl arbetsgivar- som arbetstagarparten.

I detta sammanhang skulle vi vilja beröra det märkliga förfaringsättet att UHÄ den 19 december 1977 framlagt förslag till utbyggnad av fem YTH-utbildningslinjer, medan man begärt yttrande i samma fråga från regionstyrelserna senast i mitten av januari 1978. Vi förutsätter att UHÄ:s förslag inte innebär någon bindning.

Som tidigare anförts föreslogs också av U 68 att viss annan yrkes-

teknisk högskoleutbildning borde förläggas till Kristianstads högskola. Med tanke på näringslivsstrukturen i såväl Kristianstad som kringliggande kommuner ansågs det vara naturligt att detta i första hand borde gälla den livsmedelstekniska linjen. Erforderliga förutsättningar när det gäller lokaler, laboratorieresurser etc. förelåg. Försöksverksamheten lokaliserades genom riksdagsbeslut 1975 dock till Alnarp. Det bör finnas anledning att i en nära framtid öka utbildningskapaciteten inom denna YTH-linje. Samma skäl som tidigare talade för förläggning av en sådan linje till Kristianstad föreligger fortfarande. Dessutom kan anföras att denna linje då kan få en inriktning mot fiskeprodukter med viss anknytning till den kommande gymnasiala fiske- och fiskindustriutbildningen, som i debatten bl. a. föreslås förlagd till Simrishamn.

Inom länskommittén för högskolefrågor i Kristianstads län pågår också utredningsarbete om andra lämpliga utbildningslinjer inom YTH som kan lokaliseras till Hässleholm med utnyttjande av där befintliga resurser. Vid utredningsarbete för fortsatt YTH-utbyggnad på central nivå bör enligt vår mening också frågan om förläggning av linje eller linjer med lämplig inriktning för Hässleholm prövas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar uttala att intagningen till lågstadielärarytbildning vid högskolan i Kristianstad återupptas,
2. att riksdagen beslutar uttala sig för förändringar avseende intagningen till förskollärarytbildning och fritidspedagogutbildning i enlighet med vad som i motionen anförts,
3. att riksdagen beslutar uttala att en linje inom den yrkestekniska högskolan med inriktning på plastbearbetning lokaliseras till Kristianstad,
4. att riksdagen beslutar uttala att en linje inom den yrkestekniska högskolan med inriktning på livsmedelsindustrin enligt vad som i motionen anförts lokaliseras till Kristianstad,
5. att riksdagen hos regeringen begär att frågan om förläggning av yrkesteknisk högskoleutbildning till Hässleholm utreds.

Stockholm den 25 januari 1978

BO LUNDGREN (m)

WIGGO KOMSTEDT (m)